

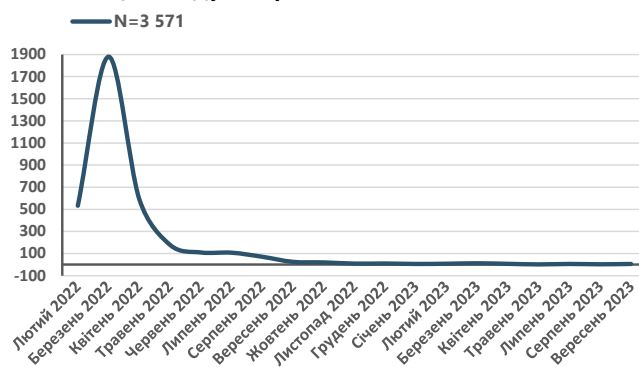

1. ОПИС ВИБІРКИ

В останні 4 дні лютого 2022 року, місяця початку повномасштабного вторгнення, 14,9% респондентів виїхали з України, а понад половину респондентів вибірки (52,7%) перемістилися за кордон у березні 2022 року. Загалом 89,1% усіх опитаних у раунді 17 залишили країну протягом перших трьох місяців війни. І лише 1,2% респондентів, а саме 42 особи, перемістилися у 2023 році. Більшість учасників опитування виїхала з території, що безпосередньо постраждала внаслідок війни, а саме з Харківської області (13,3%), м. Київ (12,5%), Донецької (8,1%), Запорізької (7,4%), Миколаївської (6,0%), Херсонської (6,0%) та Київської (5,7%) областей.

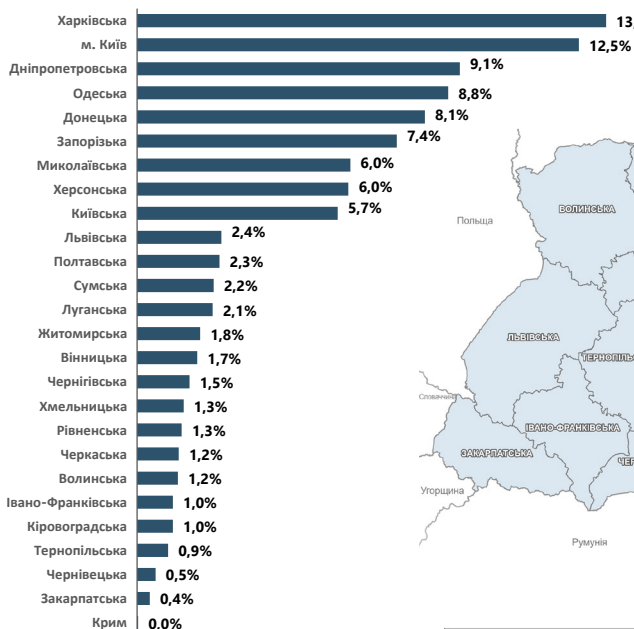
У вересні вибірку було доповнено новими респондентами, які надали згоду на участь у рамках інформаційних онлайн-кампаній. Частка нових респондентів склала 13,5% з усієї вибірки раунду 17.

Місяць виїзду з України

Розподіл респондентів-біженців, за областю походження

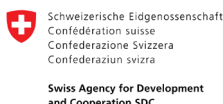
Вересень 2023 (N=3 646)

2. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ

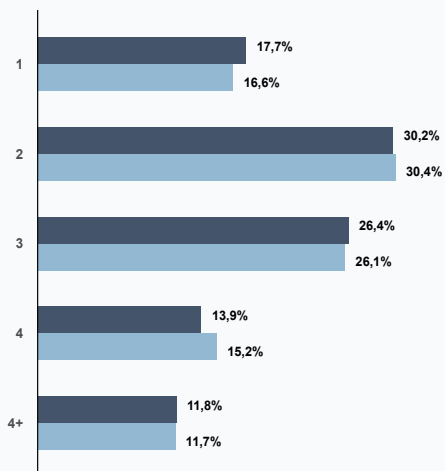
У раунді 17 більше половини (56,6%) домогосподарств біженців склалися з 2 або 3 осіб. До складу близько 67% з усіх опитаних домогосподарств входять діти порівняно до 37,8% - загального відсотку домогосподарств з дітьми в Україні до повномасштабного вторгнення у 2022 році¹. Серед усіх членів домогосподарств 40,6% становили діти, 53% – дорослі, і 6,3% – люди старше 65 років. Хоча жінки склали більшість респондентів (91,8%), їхня частка знизилася до 77,1% при врахуванні усіх членів домогосподарств віком від 18 років. Залучення нових респондентів з метою кращого відображення цільових груп населення призвело до збільшення частки респондентів-чоловіків з 6,7% у серпні до 8% у вересні.

- 91,8% респондентів становили жінки.
- 21,3% домогосподарств мали осіб з інвалідністю у своєму складі.²
- 2,8 – середня кількість осіб у ДГ.
- 1,1 – середня кількість дітей.

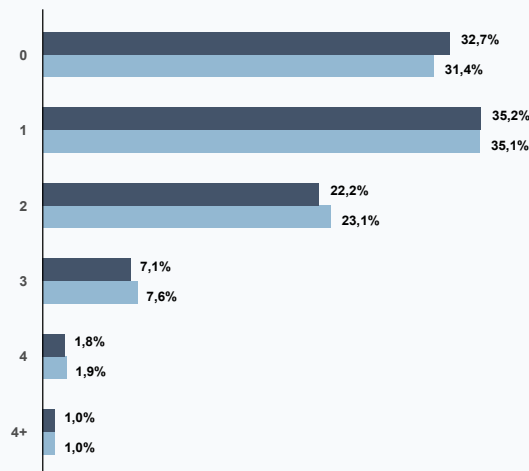
Розмір домогосподарств опитаних біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 646) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

Кількість дітей у домогосподарствах біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 646) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

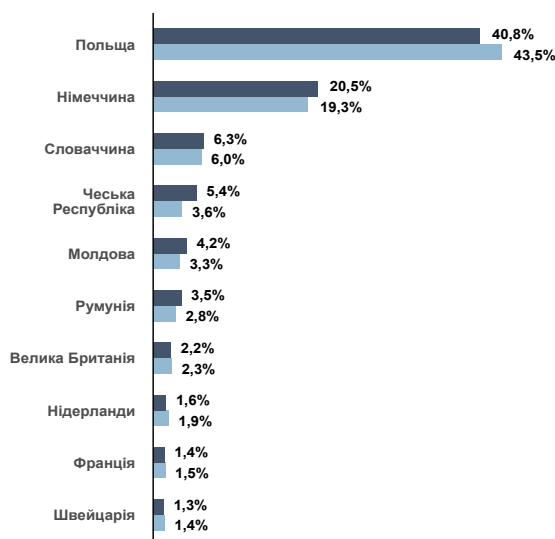
3. ГЕОГРАФІЧНИЙ РОЗПОДІЛ

У вересні Польща та Німеччина й надалі залишалися основними країнами, які приймають українських біженців, та розмістили 40,8% і 20,5% респондентів відповідно. Приблизно 56% з усіх респондентів у приймаючих країнах проживали у сусідніх з Україною державах. Майже 97% опитаних знаходилися в Європі, і 88,2% проживали у країнах-членах ЄС.

У раунді 17 вибірку було доповнено новими респондентами, що вплинуло на розподіл респондентів у приймаючих країнах. Ці зміни продемонстрували стійку тенденцію до відтоку українських біженців з Польщі та поступового збільшення кількості переміщених українців, яким надали тимчасовий захист у Німеччині³. Крім того, спостерігалось незначне збільшення у відсотках респондентів у Чеській Республіці, Молдові та Румунії.

10 основних країн, які прийняли респондентів-біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 646) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

4. ЖИТЛО

Поступово збільшується частка домогосподарств, які винаймають житло за кордоном. Станом на вересень 2023 року 45,9% домогосподарств проживали в орендованих помешканнях, а 97,5% з них сплачували орендну плату у повному обсязі. Частка респондентів у державному житлі зросла до 29,4% у вересні. Серед домогосподарств, які там проживали, 53% не мали нічого сплачувати, 24% сплачували за комунальні послуги або за пільговими тарифами, а 21,8% отримували державну підтримку. За отриманою інформацією, 8,1% домогосподарств перебували в помешканнях, наданих волонтерами. Серед цієї групи респондентів приблизно 62,2% проживали безкоштовно, 28,9% сплачували за зниженою ціною або лише за комунальні послуги, а 7,8% отримували державну підтримку. Частка осіб, які проживали з родичами/ друзями, у місцях тимчасового проживання та помешканні, наданому роботодавцем, складала приблизно 4%, що дещо менше порівняно з цими показниками у серпні.

Загалом 47,9% домогосподарств сплачували орендну плату у повному обсязі, що на 2,2 відсоткові пункти

більше порівняно з даними у серпні. Натомість частка домогосподарств, які проживали безкоштовно, знизилася до 30,3%.

7 основних видів житла біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 646) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

5. ЗАЙНЯТИСТЬ

Зросла частка біженців, які працюють на оплачуваній щоденній роботі у приймаючій країні. Така тенденція простежувалася протягом останніх раундів, а станом на вересень частка респондентів, які працевлаштувалися у приймаючій країні, становила майже 45%. Водночас кількість безробітних респондентів знизилася до 30,1% у вересні. Частка опитаних, які визначили себе опікунами для дитини, залишилася майже незмінною приблизно на рівні 9% у обох раундах збору даних. Інші види роботи у денний час, зокрема віддалена робота, ведення власного бізнесу та позаштатна робота, становили 5,9% зайнятості у вересні. Крім того, 7,1% респондентів є пенсіонерами, а 0,8% – студентами.

Відповідно до Міжнародної стандартної класифікації професій (ISCO-08)⁴, найбільшу, із суттєвим відривом, категорію професії склали некваліфіковані працівники (42,3%). Професіонали і працівники сфери обслуговування та продажу були другими найбільш чисельними категоріями і становили 17,4% та 16,4% відповідно. Слід зазначити, що показники по цих категоріях відрізнялися від показників групи некваліфікованих працівників приблизно в 2,5 рази. Найменш представлені професії включали кваліфікованих працівників сільського господарства, лісництва та рибальства (0,8%), технічних і суміжних спеціалістів (2,5%), а також менеджерів (3%).

Зайнятість біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 646) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

Поточна категорія професії біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=1 777) ■ Серпень 2023 (N=1 595)

5.2. ПОТРЕБИ ТА ДОПОМОГА

Станом на серпень трохи менше половини (48,8%) опитаних повідомили про відсутність у них нагальних незадоволених потреб. Динаміка цього показника була від'ємною зі зниженням на 2,6 відсоткові пункти у вересні та склала 46,2%. Гроші (стабільно 29,4%), медичне обслуговування/ медичні товари (зросли до 11,8%) та матеріальна допомога (зросла до 11,8%) були трьома найбільше згадуваними потребами.

Домогосподарства, у складі яких є вагітні жінки або годуючі матері, а також домогосподарства з людьми з інвалідністю зазначили вищі рівні незадоволених потреб порівняно із загальним середнім показником серед домогосподарств біженців (53,8%) і становили 72,5% та 66,8% відповідно. Порівнюючи із загальним середнім показником, цей показник не має суттєвих відмінностей для домогосподарств з дітьми або респондентів старше 65 років.

Майже кожен другий опитаний (48,1%) повідомив про отримання гуманітарної допомоги за останні 30 днів. Серед тих, хто отримав допомогу, більшість назвала грошову допомогу (81,9%). Другою найчастіше вказуваною допомогою були продукти харчування (25,9%), а третє місце посідало житло (12%). Найбільшим надавачем допомоги виступав уряд приймаючої країни, іншими найчастіше згадуваними джерелами допомоги були: підтримка від різних НУО (32,5%), від церкви/релігійних організацій (5,8%) та УВКБ ООН (4,2%).

10 основних нагальних незадоволених потреб біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 645) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

10 найбільш нагальних потреб біженців, за різними групами населення (раунд 17, вересень 2023 р.)

НАГАЛЬНІ ПОТРЕБИ	ДГ З ДІТЬМИ	ДГ З ЛЮДЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ	ЛЮДИ СТАРШЕ 65 РОКІВ	ДГ З ВАГІТНИМИ АБО ГОДУЮЧИМИ ЖІНКАМИ
НІЧОГО НЕ ПОТРІБНО	45,5%	33,2%	47,4%	27,5%
ГРОШІ	30,3%	34,6%	27,6%	47,5%
МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ/ МЕДИЧНІ ТОВАРИ	10,4%	26,6%	22,9%	16,2%
МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА	12,0%	16,0%	9,9%	25,0%
ЖИТЛО	8,2%	7,6%	4,2%	5,0%
ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ	3,9%	5,0%	6,2%	8,8%
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ	7,7%	8,0%	2,1%	2,5%
ВОЗЗ'ЄДНАННЯ З СІМ'ЄЮ	4,0%	2,3%	3,1%	2,5%
ВИВЧЕННЯ МОВИ	3,7%	4,0%	2,6%	1,2%
ВІЗА/ ДОКУМЕНТИ	2,2%	1,9%	2,6%	1,2%
ДОСТУП ДО ШКІЛ/ ДИТЯЧИХ САДКІВ	1,3%	0,8%	0,0%	3,8%
РОЗМІР ВИБІРКИ	N=2 454	N=777	N=192	N=80

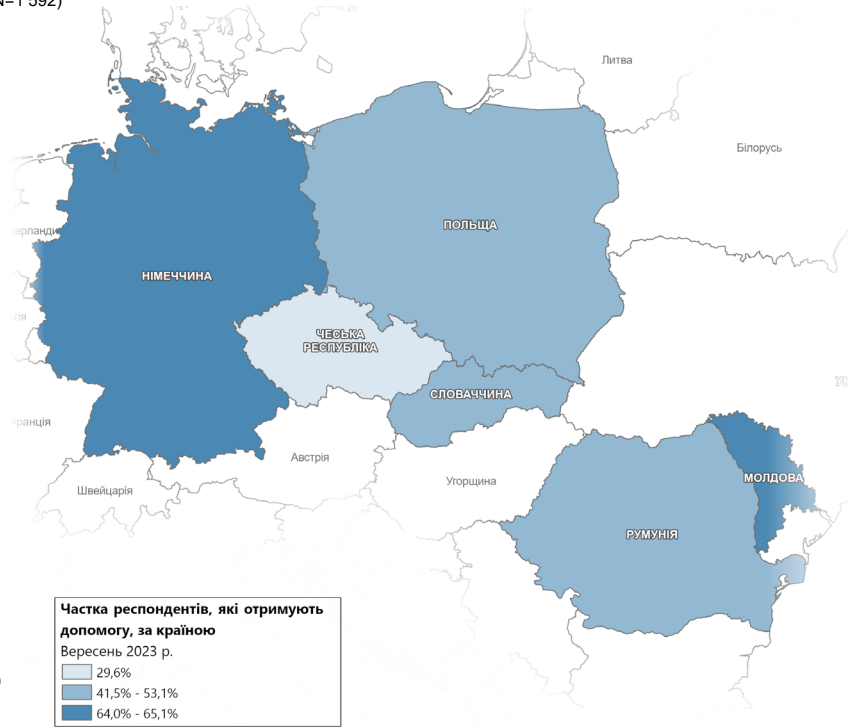
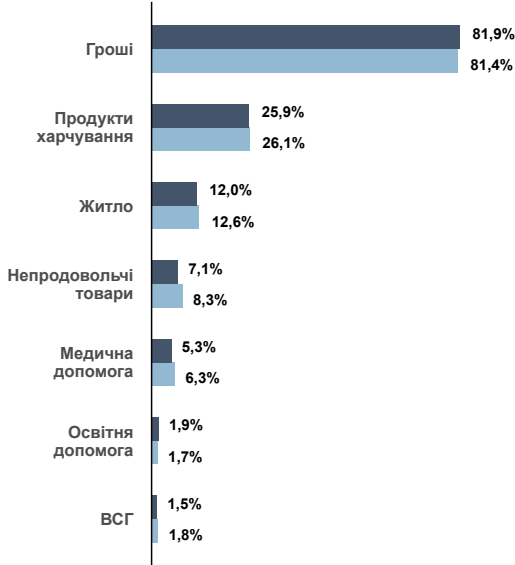
10 найбільш нагальних потреб біженців, за 6 основними країнами перебування (раунд 17, вересень 2023 р.)

НАГАЛЬНІ ПОТРЕБИ	ПОЛЬЩА	НІМЕЧЧИНА	СЛОВАЧЧИНА	ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА	МОЛДОВА	РУМУНІЯ
НІЧОГО НЕ ПОТРІБНО	41,9%	55,1%	47,2%	38,3%	34,9%	35,9%
ГРОШІ	37,3%	16,2%	31,4%	29,6%	39,5%	38,3%
МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ/ МЕДИЧНІ ТОВАРИ	12,7%	8,7%	14,4%	10,2%	17,8%	19,5%
МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА	12,2%	6,0%	8,3%	9,2%	23,7%	15,6%
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ	7,5%	4,8%	6,6%	13,3%	3,9%	10,2%
ЖИТЛО	8,1%	7,9%	7,0%	9,7%	2,0%	6,2%
ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ	4,7%	1,2%	3,5%	4,6%	7,2%	7,8%
ВОЗЗ'ЄДНАННЯ З СІМ'ЄЮ	4,8%	3,7%	1,3%	5,1%	4,6%	2,3%
ВИВЧЕННЯ МОВИ	2,6%	6,1%	3,5%	5,1%	1,3%	1,6%
ВІЗА/ДОКУМЕНТИ	1,3%	3,6%	0,9%	3,1%	0,7%	1,6%
ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА	1,2%	1,2%	0,9%	1,0%	0,0%	0,8%
РОЗМІР ВИБІРКИ	N=1 486	N=749	N=229	N=196	N=152	N=128

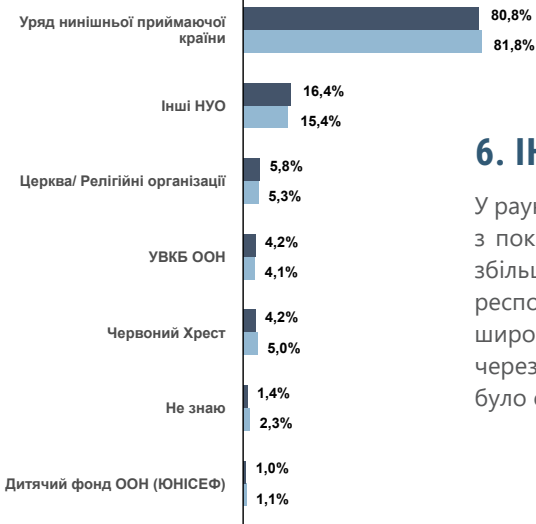
7 основних видів допомоги, отриманої біженцями

Раунд ■ Вересень 2023 (N=1 755) ■ Серпень 2023 (N=1 592)

7 основних видів організацій, які надали допомогу біженцям

Раунд ■ Вересень 2023 (N=1 755) ■ Серпень 2023 (N=1 592)

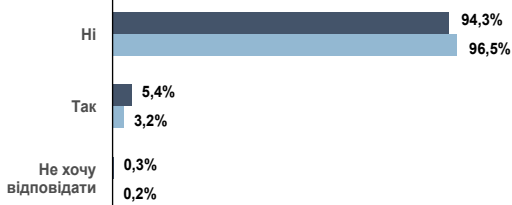

6. ІНТЕГРАЦІЯ

У раунді 17 5,4% респондентів повідомили, що відчували себе дискримінованими, порівняно з показником у 3,2% у попередньому раунді, що свідчить про зростання в 1,7 рази. Таке збільшення могло бути спричинене кількома факторами, у тому числі залученням нових респондентів, більш схильних повідомляти про випадки дискримінації, а також більш широким представленням чоловіків у вибірці з вересня. Зокрема, випадки дискримінації через рішення виїхати з України зазнали найбільш істотної зміни, зрісши майже втричі, що було обумовлено більшою часткою респондентів-чоловіків.

Дискримінація біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=3 646) ■ Серпень 2023 (N=3 298)

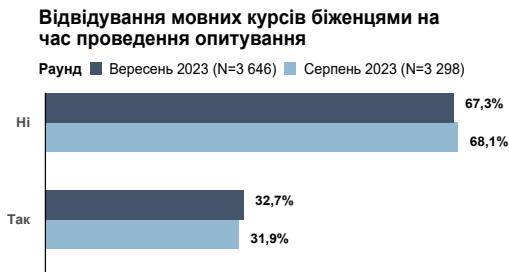
Причини дискримінації біженців, на думку біженців

Раунд ■ Вересень 2023 (N=198) ■ Серпень 2023 (N=106)

Упродовж усіх раундів серед біженців спостерігалось поступове, але стійке покращення рівня володіння мовою приймаючої країни. Станом на вересень 2023 найчастіше вказуваним був середній рівень володіння мовою (36,3%), а на другому місці з невеликою різницею зазначався низький рівень (33,6%). Лише 12,5% опитаних опанували мову приймаючої країни на хорошому або дуже хорошому рівні. Приблизно 32,7% респондентів відвідують мовні курси. Серед них респонденти

з Німеччини показали найвищу частку відвідування (62,6%), водночас частка відвідування у Молдові була найнижчою (8,6%).

Рівень володіння мовою, за 6 основними країнами проживання біженців (раунд 17, вересень 2023 р.)

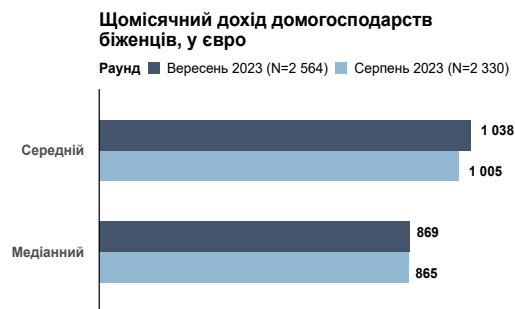
РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ МОВОЮ	ПОЛЬЩА	НІМЕЧЧИНА	СЛОВАЧЧИНА	ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА	МОЛДОВА	РУМУНІЯ
ДУЖЕ НИЗЬКИЙ	8,7%	22,6%	8,3%	18,9%	40,4%	38,3%
НИЗЬКИЙ	31,0%	37,2%	32,8%	36,2%	28,5%	40,6%
СЕРЕДНІЙ	44,3%	33,1%	42,8%	39,3%	11,9%	14,1%
ХОРОШИЙ	13,3%	5,5%	14,8%	4,6%	11,9%	3,1%
ДУЖЕ ХОРОШИЙ	2,6%	1,6%	1,3%	1,0%	7,3%	3,9%
РОЗМІР ВИБІРКИ	N=1 486	N=749	N=229	N=196	N=151	N=128

Відвідування мовних курсів у 6 основних країнах проживання біженців на час збору даних (раунд 17, вересень 2023 р.)

МОВНІ КУРСИ	ПОЛЬЩА	НІМЕЧЧИНА	СЛОВАЧЧИНА	ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА	МОЛДОВА	РУМУНІЯ
ВІДВІДУВАННЯ	19,0%	62,6%	19,7%	22,4%	8,6%	21,9%
РОЗМІР ВИБІРКИ	N=1 487	N=749	N=229	N=196	N=152	N=128

7. ДОХІД

Станом на вересень 2023 року медіанний дохід середньостатистичного домогосподарства біженців з 2,8 осіб становив 869 євро, а середній дохід складав 1 038,4 євро. Серед 6 основних країн, що прийняли найбільшу кількість біженців, перше місце посідала Німеччина з найвищими середнім та медіанним доходами у розмірі 1 278 і 1 000 євро відповідно. На другому місці була Чеська Республіка з респондентами з середнім доходом у 977 євро та медіанним доходом у 819 євро. На протилежному кінці діапазону домогосподарства у Молдові та Румунії мали найнижчий рівень доходів. За даними щодо медіанних доходів у вересні, домогосподарства у Румунії заробляли 604 євро, а у Молдові – 382 євро.

Щомісячний дохід домогосподарств у 6 основних країнах проживання біженців, у євро (раунд 17, вересень 2023 р.)

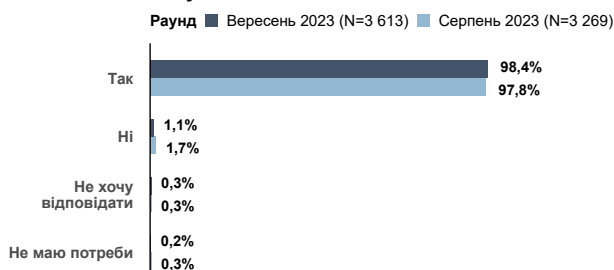
ЩОМІСЯЧНИЙ ДОХІД ДОМОГОСПОДАРСТВ	НІМЕЧЧИНА	ЧЕСЬКА РЕСПУБЛІКА	ПОЛЬЩА	СЛОВАЧЧИНА	РУМУНІЯ	МОЛДОВА
СЕРЕДНІЙ	1 278	977	847	854	731	469
МЕДІАННИЙ	1 000	819	804	800	604	382
РОЗМІР ВИБІРКИ	N=632	N=122	N=1 079	N=127	N=46	N=96

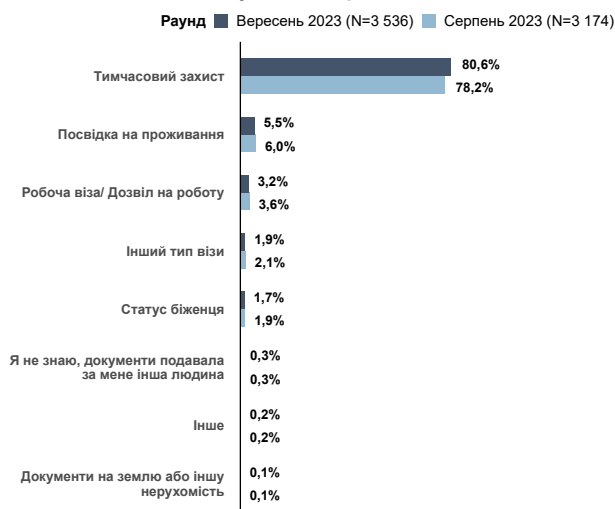
8. ДОКУМЕНТУВАННЯ

Майже усі біженці (98,4%) оформили додаткові документи для продовження терміну свого перебування за кордоном. Станом на вересень 2023 року тимчасовий захист отримала переважна більшість, а саме 80,6% осіб, що свідчить про зростання на 2,4 відсоткові пункти порівняно з серпнем. Менша частка українців (5,5%) мала різні види дозволів на проживання, а 3,2% мали робочі візи/дозволи на працевлаштування, який надавав змогу перебувати у країні.

Подання заяви біженцями на отримання документів

Тип документів серед біженців

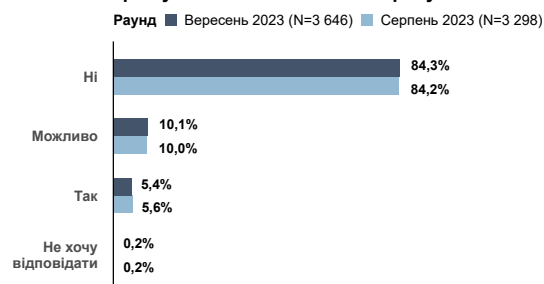

9. НАМІРИ

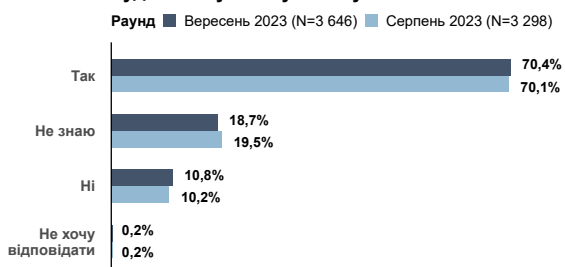
Щодо майбутніх намірів, то переважна більшість респондентів (86,8%) планувала залишатися у поточному місці перебування щонайменше протягом шести наступних місяців з зимою включно. Приблизно 10,5% опитаних були не впевнені у своїх майбутніх планах і відповідали «Можливо/За певних умов» чи «Не знаю». Що стосується довгострокових планів, значна частка опитаних (70,4%) висловила бажання повернутися в Україну у майбутньому. Натомість 18,7% біженців ще не визначилися, а 10,8% остаточно вирішили не повертатися. Протягом останніх двох раундів не спостерігалось суттєвих змін у намірах переміщення. Однак, якщо порівнювати наміри повернутися в Україну у майбутньому з даними попередніх раундів, цей показник з часом зменшується.

Значна більшість респондентів (84,3%) зазначили, що вони не очікують прибуття до них за кордон інших членів своєї сім'ї або близьких родичів. Десять відсотків (10,1%) опитаних розглядали цей варіант, а 5,4% вже мали плани щодо возз'єднання з сім'єю за кордоном.

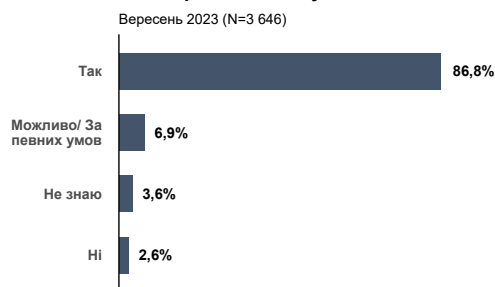
Наміри членів сім'ї в Україні доєднатися у майбутньому до біженців у країну їхнього нинішнього перебування

Наміри біженців повернутися в Україну будь-коли у майбутньому

Наміри біженців залишатися у нинішньому місці протягом наступних 6 місяців

КІНЦЕВІ ВИНОСКИ

- Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України 2021, Держстат України, Київ, 2021 р. Детальніше див. [тут](#).
- Самодіагностована інвалідність була визначена за допомогою Короткого набору питань Вашингтонської групи. Детальніше див. [тут](#) (англійською).
- Набувачі тимчасового захисту наприкінці місяця: щомісячні дані, Євростат. Детальніше див. [тут](#) (англійською).
- ISCO-08: Міжнародна стандартна класифікація професій. Детальніше див. [тут](#) (англійською).

